

เล่าเรื่องเพื่อยืนยันตัวตน ... บทสรุปของฉัน

“จะขอยืนยัน ยืนยัน ที่จะรักเธอ ต่อ ... ไป” ฉันเริ่มฮัมเพลงอย่างเพลินๆ หลังจากช่วงเวลาของการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ใกล้จะสำเร็จตามระยะเวลาของการศึกษา

ฉันเล่าเรื่องของตัวเอง โดยเรียบเรียงจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของฉัน ฉันแบ่งประสบการณ์นั้นๆออกเป็นสามองค์ของการศึกษา แต่ละองค์สะท้อนโลกทัศน์อันถูกกำกับและปรับทิศทาง “ฉัน” โดยสถาบัน กติกา รวมถึงกฎเกณฑ์ โดยเริ่มจากการศึกษาในวัยเด็ก การศึกษาในสถาบันราชภัฏ และในการศึกษาระดับปริญญาโทที่สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สุดสุดท้ายที่ได้กล่าวไว้ในงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้

หลังจากที่ฉันได้ไล่เรียงเหตุการณ์ตามลำดับที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ฉันทบทวนถึงเหตุการณ์ที่ได้ผ่านพ้นไป บางเหตุการณ์ บางประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ฉันลืมไปแล้ว อาจเป็นเพราะกาลเวลาที่นานกว่ายี่สิบปี และอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นชนิดที่ไม่คาดคิด ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่อยากจดจำ บางครั้งความทรงจำกับ “เรื่องบางเรื่อง” ถูกลบทิ้งโดยที่ฉันไม่รู้ตัว การเล่าเรื่องจึงเสมือนการ พ้นความจำที่เลือนหายไป ซึ่งฉันใช้การทบทวนจาก “Scent of Memory” ที่เป็นการเรียกข้อมูลกลับมาโดยการได้กลิ่น หาร่องรอย ใช้บรรยากาศเป็นตัวเชื่อมโยง นับว่าเป็นเครื่องมือในการกู้ข้อมูลกลับมาใช้ได้เป็นอย่างดี

และหากมองว่า แล้วเรื่องที่ฉันเล่า ได้เล่าออกมาเป็นเรื่องราวจริงหรือเป็นเรื่องราวโกหก ที่สร้างเรื่องขึ้นมา การดูที่บริบท กิริยาอาการ ในการเล่า หรือหากทำความเข้าใจกับตัวฉันจากเรื่องเล่า จะทำให้เข้าใจสภาวะของตัวบุคคล เป้าหมายที่ผู้เล่าเรื่องนั้นต้องการให้เกิดขึ้น ฉันพบว่า บางเหตุการณ์ เนื้อหาของความจริงอาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่สำคัญ แต่เงื่อนไขในการเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่า อาทิเช่น การลืมเหตุการณ์, การสร้างเรื่องขึ้นมาใหม่จากการทบทวน, การเล่าเรื่อง แล้วกลับมาเล่าเรื่องอีกครั้งโดยแก้ไขเหตุการณ์ การโกหก หรือแม้แต่การตั้งใจที่จะไม่เล่า ปกปิดไว้ และข้าม เรื่องนั้นไป สิ่งที่สำคัญคือต้องมองที่เงื่อนไขและรู้จักตัวของ “ผู้เล่า” ในบริบทของผู้เล่าเรื่อง

ทำไมฉันจึงเล่าเรื่องของฉันเช่นนั้น ?

ฉันเคยตั้งข้อสงสัยเช่นกัน ในขณะที่อยู่ในกระบวนการเล่า กระบวนการที่มีการคิด การทบทวน และการพิมพ์เพื่อที่จะบันทึก

จากการเล่าเรื่อง ฉันมองเห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับฉันว่า สังคมและคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ฉัน มักเป็นผู้ทำให้มีเรื่องราวเกิดขึ้นกับคำว่า “เพศที่สาม” การเข้ารหัสของสังคมที่ว่าด้วยเรื่องของเพศที่สาม ทำให้ฉันต้องมีภาพของเพศที่สามในอุดมคติว่าต้องทำอะไรบ้าง ฉันดูภาพนั้นจากเพื่อนๆ จากรุ่นพี่ จากนักแสดงในภาพยนตร์ แต่เมื่อเข้ารหัสแล้วไม่สามารถที่จะทำได้ครบ ฉันมีการคัดค้านในบางส่วนของค่านิยมและเห็นด้วยในบางส่วนของค่านิยมนั้น อัตลักษณ์ของเพศที่สามในตัวของฉันก็จะออกมาเป็นรูปแบบที่เป็นการผสมผสาน และจะมีการสร้างสรรค์ของตัวเองตอนนั้นด้วย อาทิ ฉันชอบภาพลักษณ์ของนางแบบซึ่งต่างจากเพื่อนที่มักชอบภาพของนางเอก เพื่อนกะเทยของฉันชอบเล่นวอลเลย์บอลทุกคน แต่ฉันชอบยีนดู! หรือในปัจจุบันฉันเลือกที่จะตัดผมสั้นและใส่กางเกงเสียมากกว่าใส่กระโปรง โดยที่ไม่ให้ความสำคัญกับมโนทัศน์ที่ว่า “ผมยาวคือมกฏเพชรของสาวประเภทสอง” ทำให้คนที่มีความหมายของกะเทยอยู่ในสมองอาจเกิดความไม่เข้าใจในการ ปฏิสัมพันธ์กับตัวตนของฉันในคำว่ากะเทย

อัตลักษณ์ที่ออกมาจะเป็นอัตลักษณ์ที่เป็นรูปแบบที่มาจากเหตุหลายประการ ขั้วซ้อนและยากที่จะจำแนกได้ เป็นอัตลักษณ์ตามแบบ Performativity ที่เป็นการสร้างบทบาททางตัวตนเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ นั่นเป็นสิ่งที่ฉันต้องการให้เกิดขึ้นกับอัตลักษณ์และต้องการให้เกิดขึ้นกับเพศสภาพที่คลุมเครือไม่ชัดเจน ตัวตนของเพศที่สามในลักษณะที่ปิด ปรากฏตัวขึ้นอย่างสัมฤทธิ์ผล ไม่ว่าจะเป็นด้านของความรู้สึกของปัจเจกและในพื้นที่ทางสังคม การเลือก การกำหนด การควบคุมสถานะทางตัวตน เป็นความสามารถของตัวตนที่อยู่ในสถานะ Agency

สังคมที่มีวัฒนธรรมการให้ความหมายกับเพศที่สามในภาพที่เป็นภาพพิมพ์เดียวกันทั้งหมด จึงมีการปฏิบัติกับเพศที่สามที่ค่อนข้างไปในทาง “จัดการ” กับคนที่เป็นเพศที่สาม โดยวิธีการจัดระบบให้เป็นภาพเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจได้ง่ายและจัดรูปแบบของความหลากหลายให้เข้ารูปเข้ารอย จึงเป็นอีกสาเหตุที่เพศที่สามแต่ละคนจะมีการยืนยันตัวตนกับสังคมด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน

กระบวนการ Identification, Disidentification และ Dis/Identification เกิดขึ้นในชีวิตและในเรื่องเล่าของฉัน “ฉัน” ค้นพบแนวทางของตัวเองจากสังคมที่เป็นกลุ่มของเพื่อนในโรงเรียนมัธยม แต่ฉันก็ไม่ได้เห็นตามนั้นหรือเลียนแบบเพื่อนเสียทั้งหมด ฉันมีการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตให้เข้าที่เข้าทางกับตัวเอง ดูได้จากการเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนต่อ ฉันก็เลือกทางสายวิชาชีพ โดยที่ไม่ได้ตามเพื่อนๆ ไปเรียนทางสายวิทยาศาสตร์เพื่อปูรากฐานในทางการแพทย์ การศึกษาทางการแพทย์เรียกว่าก้าวหน้า ตามที่สังคมบอกว่าคนเราต้องมีการศึกษาจึงจะทำให้เราก้าวหน้าได้ ฉันก็เชื่อตามนั้น นั่นคือการ Identification แต่เมื่อเชื่อว่าการศึกษาคือทำให้เราก้าวหน้าได้แล้วนั้น สังคมก็ยังบอกต่ออีกว่า “ต้องเรียนแพทย์นะ จะได้ก้าวไปในจุดสูงสุด” ฉันไม่ทำตามที่สังคมบอกเช่นนั้น ฉันเลือกไปทางสายวิชาชีพ เท่ากับว่าฉันกำลังต่อสู้กับสังคมไปด้วย การเลือกมักมี

กระบวนการสร้างสรรค์แฝงอยู่ด้วยเสมอ บัณฑิตที่มีภาพลักษณ์แบบชนิดที่พร้อมจะแต่งหญิงได้ตลอดเวลา เลือกรเรียนสาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง ก็เสมือนเป็นแรงต้านกับค่านิยมในสังคม เป็นสถานะ Disidentification และเมื่อทั้งสองสถานะดำเนินไปพร้อมๆกัน ตัวตนของฉันจึงมีเอกภาพมากขึ้น อันเป็นสถานะการ Dis/Identification

ตัวตนเพศที่สามในลักษณะปิด ในเรื่องเล่าของ “ฉัน” เป็นการเขียนเรื่องเล่าขึ้นมาอีกครั้ง ฉันเล่าเรื่องมาเรื่อยๆตามเหตุการณ์และตามลำดับ ให้เห็นว่าเพศที่สามที่อยู่ในมโนทัศน์ของสังคมกับเพศที่สามที่อยู่ในเรื่องเล่ามีความเหมือนหรือความต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับให้ความหมายเพศที่สามของผู้อ่านแต่ละท่านเป็นสำคัญ ฉันได้ทบทวนการใช้กลวิธีกับแต่ละเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการรับปริญญา การแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของห้องน้ำในฐานะ “จุดแบ่งเพศ” การแบ่งกลุ่มแบ่งเพศ ความเหลื่อมล้ำ ช่มเหล่งกันโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ที่ล้วนมาจากรากฐานของการแบ่งประเภทแทบทั้งสิ้น นั่นก็เพื่อให้ตัวตนมีความเป็นเอกภาพ เป็นตัวตนของฉันอย่างสมจริง

ตัวตนเพศที่สามในลักษณะที่ปิด หรือมองดู “ฉัน” ในเรื่องเล่าที่ดูเป็นคนมีความลับ บอกเรื่องที่เป็นตนเองค่อนข้างน้อย หากฉันจะลองถอยออกมาจากงานเขียนเรื่องของตนเอง แล้ววิเคราะห์ถึงการมีความลับและการไม่บอกข้อมูลมากมายนักในงานเขียนนั้น ฉันเห็นว่านั่นเป็นการ Perform อัตลักษณ์ของเพศที่สามโดยอาศัยการไม่บอกข้อมูลและการสร้างความลับ ซึ่งเป็นวาทกรรมที่นำมาใช้เพื่อแบ่งแยก “ฉัน” ออกจากผู้อ่านและสังคม โดยที่มิได้รักษาความเป็นเพศที่สามไว้ แต่เพียงเพื่อต้องการให้เห็นว่าถึงอย่างไรผู้อ่านก็ยังเป็น “ผู้อ่าน” อยู่ดี รับรู้ข้อมูลได้ก็เพียงจากการบอก มิใช่ว่าอ่านแล้วจะเข้าใจ “ฉัน” หรือเพศที่สามได้ทั้งหมด ป้องกันการที่สังคมจะพูดแทนเสียงของเพศที่สาม ทั้งนี้ก็เพื่อการมีตัวตนของ “ฉัน” อันถูกบรรจุอยู่ในความหลากหลายของเพศที่สามซึ่งเป็นชาติพันธุ์ของ “ฉัน” และตัวตนในเรื่องเล่านั้นจะสร้างความคลุมเครือให้กับบรรทัดฐานทางเพศ เพื่อการมีอยู่ของเพศที่สามที่หาคำจัดความเพียงแคบๆไม่ได้

หากอ่านเรื่องเล่าในฐานะที่กล่าวว่า “เรื่องเล่าเป็นเรื่องอ่านเล่นๆ” เรื่องเล่านั้นจะค่อยคุณค่าลงในทันที จึงควรพินิจ พิจารณา ติความ รวมถึงมองการจัดวางประโยคที่เน้นถึงความเรียบง่าย ใช้รูปแบบการเขียนแนวเรื่องสั้น และการไม่ให้ความสำคัญในหัวข้อเรื่องที่รุนแรงจนเป็นประเด็นที่โดดเด่นขึ้นมา การใช้วงเล็บและอัญประกาศหรืออัญประกาศ (Quotations) ที่มีอยู่แทบทุกหน้ากระดาษล้วนมีความหมาย รอผู้ที่นำไปตีความ ตามแบบที่มองว่า เรื่องเล่าคืองานที่เป็นกระบวนการอันนำไปสู่การสร้างตัวตน (Becomming) เป็นภาคปฏิบัติกรของเรื่องเล่า (Autobiographical Practice) เพราะเรื่องเล่า ก็คือการกระทำ (Performance) อย่างหนึ่ง อันจะนำไปสู่กระบวนการมองตัวตนในรูปแบบใหม่

ฉันเลือกการเล่าเรื่องที่ทำได้ง่าย และทำได้ทุกวัน เพื่อการสื่อสารกับสังคมและผู้ร่วมเส้นทาง ดังที่ฉันได้นำเสนอมาเป็นประสบการณ์ และการตีความที่เกิดขึ้นกับตัวตนของฉัน เหล่านั้นได้ประกอบสร้าง “ฉันให้เป็นฉัน” ซึ่งนำมาเป็นคำยืนยัน (Affirmatively) กับแนวคิด ค่านิยมที่มีกับเพศที่สาม ให้เห็นซึ่งความแตกต่างหลากหลายที่มีอยู่ในวาทกรรมที่ว่าด้วย เพศที่สาม อันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยหวังที่จะให้เกิดภาพของตัวตนที่หลากหลายของบุคคล อื่นๆ ออกมาให้เห็น และได้ยืนยันภาพที่หลากหลายนั้นกับสังคมให้ได้รับรู้ และรวมไปถึง การเปลี่ยนแปลงที่อาจจะตามมาในภายหน้า